C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr. 21rji-1513/2025 Judecătoria Edineț sediul Briceni
1-25075618-03-21rji-26122025 Judecător: Ghenadie Comerzan

D E C I Z I E
În Numele Legii

26 mai 2026 mun. Bălți

Colegiul Penal al Curții de apel Nord
Având în componența sa:
Președintele completului de judecată, judecătorul: Ion Talpa
Judecători: Ecaterina Arseni și Cristina Prisacari

judecând, în ordine de recurs, în lipsa participanților, recursul inițial și cel suplimentar depus de directorul interimar al Penitenciarului nr. 2 Lipcani, comisar principal de justiție Anatolii Tudor declarat împotriva ***încheierii Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 18 septembrie 2025***, adoptate în limitele plângerii depuse de condamnatul **Vadim Buga** împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul-raportor, ținând cont de argumentele invocate în recurs, în raport cu materialele cauzei şi prevederile legii în vigoare, Colegiul penal

C O N S T A T Ă :

La data de 29 mai 2025 în Judecătoria Edineț, sediul Briceni a fost înregistrat plîngerea condamnatului Buga Vadim împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale. În motivarea plîngerii condamnatul indică că, în perioada 24.08.2022- pînă în prezent în Penitenciarul nr. 2 Lipcani, în condiții inumane, și anume: supraaglomerarea celulei; neasigurarea cu spațiul minim locativ de cel puțin de 4 m^2 per condamnat; celula populată cu diferite insecte; nu a fost asigurat

cu lingeria de pat; temperatura în celulă nu corespunde normei; umiditatea ridicată în celulă; iluminarea celulei insuficientă; hrana necalitativă și nu corespunde standardelor; lipsa accesului la apă; apa potabilă necalitativă; lipsa sistemului de ventilare; lipsa mobilierului pentru păstrarea hainelor; veceu în stare deplorabilă; asistența medicală necalitativă și lipsa medicamentelor necesare.

Condamnatul Buga Vadim solicită constatarea încălcării prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale în cadrul executării pedepsei, în Penitenciarul nr. 2 Lipcani, cu reducerea pedepsei.

Prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 18 septembrie 2025 a fost admisă parțial plângerea condamnatului Buga Vadim împotriva administraţiei instituţiilor penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

S-a constatat faptul că, Buga Vadim a fost deţinut în perioada 26.01.2022 06.07.2022, 01.08.202-10.09.2025 în Penitenciarul nr. 2 Lipcani în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, în total o perioadă de 800 (opt sute) zile, în calitate de condamnat. În conformitate cu prevederile art. 473^4 alin. (4) CPP, s-a redus pedeapsa condamnatului Buga Vadim cu 80 (optzeci) zile, pentru perioada de 800 (opt sute) zile, în care condamnatul s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr. 2 Lipcani cu statut de condamnat, calculându-se 1 zi de reducere pentru 10 zile de detenție.

Termenul pedepsei definitive stabilită lui Buga Vadim prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul central din 25.03.2019, cu închisoare pe un termen de 10 (zece) ani, urmează să fie redus cu 80 (optzeci) zile.

S-a explicat lui Buga Vadim că, el, are dreptul de a înainta în instanța de judecată o acțiune privind încasarea cu titlu de despăgubire în favoarea lui a sumei băneşti în mărime de până la 2 unităţi convenţionale pentru fiecare zi de detenţie în condiţii precare (perioada de 498 (patru sute nouăzeci și opt) zile).

S-a obligat administrația instituției Penitenciare nr. 2 Lipcani să înlăture condițiile precare de detenție în termen de 15 zile.

Dezacord cu soluția adoptată pe caz și-a expus directorul Penitenciarului nr. 2 Lipcani, Anatolii Tudor prin care a solicitat casarea încheierii din 18.09.2025 și pronunțarea unei noi hotărâri prin care plângerea să fie respinsă ca tardivă pentru perioada 26.01.2022–06.07.2022 și ca neîntemeiată pentru perioada 01.08.2022–10.09.2025. Susține că încheierea din 18.09.2025 este neîntemeiată, deoarece instanța nu a examinat suficient situația individuală a condamnatului și probele prezentate de penitenciar. Potrivit acestora, Buga Vădim a beneficiat de condiții satisfăcătoare de detenție, inclusiv spațiu locativ suficient, iluminare și ventilare

corespunzătoare, condiții igienice, alimentație și asistență medicală adecvate, precum și acces la spații de recreere și alte facilități.

Totodată, se invocă tardivitatea plângerii pentru perioada 26.01.2022–06.07.2022, întrucât la 06.07.2022 condamnatul a fost transferat la Penitenciarul nr. 16-Pruncul, astfel încât situația reclamată a încetat. Termenul de 6 luni pentru depunerea plângerii a expirat la 06.01.2023, iar plângerea a fost depusă abia la 29.05.2025.

În temeiul art. 447 alin. (2) Cod de procedură penală, respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a fixat data examinării recursului şi a dispus să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței, însă părțile nu au făcut uz de dreptul lor procedural și nu au prezentat referință, fapt ce nu împiedică instanței examinarea recursului în baza probelor anexate la dosar.

Examinând încheierea atacată prin prisma motivelor de recurs invocate, cercetând materialele cauzei, Colegiul penal consideră necesar de a respinge recursul directorului Penitenciarului nr. 2 Lipcani Anatolii Tudor ca fiind nefondat, reieșind din următoarele considerațiuni.

În conformitate cu art. 437 alin. (1) pct. 4) Cod de procedură penală, *pot fi atacate cu recurs alte hotărâri penale pentru care legea prevede această cale de atac.*

Conform art. 448 alin. (1) Cod de procedură penală, *judecând recursul, instanţa verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanţa de recurs*.

Potrivit art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: *respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat.*

În susținerea soluției adoptate Colegiul penal reține că, potrivit art. 469 alin. (1) pct. 17^1) Cod de procedură penală, *la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la constatarea condițiilor de detenție a condamnaților.*

Din materialele cauzei penale, instanța de fond a reținut că prin sentința judecătoriei Bălți din 30 mai 2017, Buga Vadim a fost condamnat în baza art. 186 alin.(2) lit.c), d), art. 190 alin.(2) lit. b), c), art. 188 alin.(2) lit.e) Cod penal, și prin prisma art. 84 alin. (1) CP fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de 10 ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip închis. Termenul pedepsei s-a calculat din 30.03.2017, cu includerea în acest termen perioada deținerii în arest de la 18.09.2016 pînă la 30.05.2017.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 28 noiembrie 2018, sentința judecătoriei Bălți din 30 mai 2017 a fost casată cu pronunțarea uni noi hotărâri prin care Buga Vadim a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186

alin.(2) lit.c), d), art. 190 alin.(2) lit. b), c), art. 188 alin.(2) lit.e) Cod penal Cod penal, și prin prisma art. 84 alin. (1) CP fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de 09 ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. Termenul pedepsei s-a calculat din 28.11.2018, cu includerea în acest termen perioada aflării în stare de arest de la 18.09.2016 pînă la 28.11.2018.

Prin sentința judecătoriei Bălți din 11 octombrie 2017, Buga Vadim a fost condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de 02 ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. Termenul pedepsei s-a calculat din 11.10.2017, cu includerea în acest termen perioada reținerii și aflării în stare de arest de la 18.09.2015 pînă la 17.11.2015.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 01 martie 2018, sentința judecătoriei Bălți din 11 octombrie 2017 a fost casată cu pronunțarea unei noi hotărîri prin care Buga Vadim a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin.(2) lit.c), d), art. 186 alin.(2) lit. c), d) Cod penal, și prin prisma art. 84 alin. (1) CP fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de 03 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. S-a inclus în termenul pedepsei durata aflării sub arest de la 18.09.2015 până la 17.11.2015, și de la 11.10.2017 pînă la 01.03.2018.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 18 iulie 2018 și 21 noiembrie 2018 s-a dispus inadmisibilitatea recursului ordinar împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 01 martie 2018, ca fiind neîntemeiat.

Prin încheierea judecătoriei Bălți, sediul central din 25 martie 2019, în conformitate cu art. 84 alin. (4) Cod Penal, prin cumul parțial al pedepselor stabilite prin decizia Curții de Apel Bălți din 28.11.2018 și pedeapsa stabilită prin decizia Curții d Apel Bălți din 01.03.2018 în privința lui Buga Vadim, cu stabilirea pedepsei definitive cu închisoare pe un termen de 10 ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. Termenul executării pedepsei s-a calculat din 25.03.2019, cu includerea în acest termen de perioada aflării în stare de arest de la 18.09.2015 până la 17.11.2015, de la 18.09.2016 până la 30.05.2017, și perioada executării pedepsei de la 30.05.201 până la 25.03.2019 (f.d. 56 - 57).

Prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 08 iunie 2020 s-a constatat faptul deținerii condamnatului Buga Vadim în condiții inumane și degradante contrare prevederilor art. 3 CEDO, în Penitenciarul nr. 11 Bălți, fiind redus termenul pedepsei cu 38 zile, în condițiile art. 473^4 alin. (4) CPP, încheiere care a fost menținută prin decizia Curții de Apel Bălți 27.11.2020.

Prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 23 februarie 2024 s-a constatat faptul deținerii condamnatului Buga Vadim în condiții inumane și degradante contrare prevederilor art. 3 CEDO, în Penitenciarul nr. 2 Lipcani în

perioada pînă pe data de 19.05.2022, fiind redus termenul pedepsei în condițiile art. 473[4] alin. (4) CPP, cu 121 zile.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 23 august 2022, încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 23 februarie 2024 a fost casată cu rejudicarea cauzei, cu emiterea unei noi hotărîri după cum urmează: s-a constatat faptul deținerii condamnatului Buga Vadim în condiții inumane și degradante contrare prevederilor art. 3 CEDO, în Penitenciarul nr. 2 Lipcani în perioada pînă pe data de 26.01.2022, fiind redus termenul pedepsei în condițiile art. 473[4] alin. (4) CPP, cu 109 zile.

Începutul termenului: 18.09.2016 și sfîrșitul termenului: 21.02.2026.

În speță, Colegiul penal reține că în plângerea înaintată s-a solicitat constatarea aflării condamnatului Vadim Buga în detenție în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale în Penitenciarul nr. 2 Lipcani, cu reducerea pedepsei.

Potrivit raportului administrației instituției penitenciare, se invocă că Vadim Buga s-a deținut în Penitenciarul nr. 2 Lipcani în condiții de detenție acceptabile, care au corespuns minimului necesar, ultimul nefiind marginalizat sub nici un aspect inuman și/sau degradant.

Instanța de recurs reține că, prima instanță a examinat în mod complet și obiectiv circumstanțele cauzei, a apreciat probele prezentate de părți și a aplicat corect prevederile art. 473[2]–473[4] CPP, precum și standardele ce rezultă din art. 3 CEDO. Criticile recurentului referitoare la faptul că, situația individuală a condamnatului nu ar fi fost examinată nu își găsesc confirmare în materialele cauzei.

Din încheierea contestată rezultă că, instanța a analizat concret condițiile în care Buga Vadim a fost deținut în Penitenciarul nr. 2 Lipcani și a avut în vedere atât raportul administrației penitenciare, cât și constatările și recomandările Consiliului pentru Prevenirea Torturii. În mod justificat, instanța a apreciat condițiile de detenție prin prisma efectului lor cumulativ, iar nu prin examinarea izolată a fiecărei deficiențe.

Instanța de recurs reține că, potrivit art. 473[4] alin. (2) CPP, la evaluarea condițiilor de detenție trebuie luate în considerare efectele cumulative ale condițiilor generale, raportate la caracteristicile individuale ale condamnatului și la durata detenției. Prin urmare, împrejurarea că administrația penitenciară invocă existența unor facilități sau condiții formal corespunzătoare nu este, prin ea însăși, suficientă pentru a înlătura constatările privind existența unor condiții incompatibile cu art. 3 CEDO.

Relevant este și faptul că, raportul privind vizita preventive de monitorizare efectuată la Penitenciarul nr. 2 Lipcani la 19.05.2023 a consemnat deficiențe privind suprapopularea, respectarea spațiului locativ, starea unor celule, igiena,

prezența insectelor, iluminarea insuficientă, lipsa unui sistem de ventilare, starea grupurilor sanitare și anumite deficiențe în acordarea asistenței medicale. Aceste constatări au fost coroborate de prima instanță cu celelalte probe administrate și cu declarațiile condamnatului.

În ceea ce privește argumentul recurentului referitor la suprafața de 6,6 m² per condamnat, instanța de recurs constată că această afirmație nu poate fi apreciată în mod izolat. Prima instanță a stabilit că, în celula în care era deținut Buga Vadim, spațiul locativ individual nu corespundea normei minime de 4 m² per condamnat. Or, nerespectarea acestei norme, coroborată cu celelalte deficiențe constatate, constituie un element relevant la aprecierea caracterului cumulativ al condițiilor de detenție.

Nu poate fi reținută nici critica privind faptul că, instanța s-ar fi bazat exclusiv pe alegațiile condamnatului. Din conținutul încheierii rezultă că prima instanță a examinat raportul administrației penitenciare, materialele fotografice, prevederile legale aplicabile, precum și rapoartele instituțiilor naționale și internaționale, în special constatările CpPT. Așadar, concluzia privind încălcarea art. 3 CEDO nu se întemeiază exclusiv pe afirmațiile condamnatului.

Cu referire la tardivitatea plângerii pentru perioada 26.01.2022–06.07.2022, instanța de recurs constată că argumentul recurentului nu este suficient pentru a conduce la casarea încheierii. Prima instanță a apreciat că plângerea a fost depusă în perioada în care condamnatul se afla din nou în Penitenciarul nr. 2 Lipcani și a examinat condițiile de detenție în ansamblul perioadei relevante, prin prisma efectelor cumulative și a caracterului continuu al detenției în aceeași instituție penitenciară. Or, transferul temporar al condamnatului la o altă instituție penitenciară nu poate conduce automat la concluzia că toate perioadele anterioare de detenție în condiții pretins contrare art. 3 CEDO sunt excluse de la examinare. Pentru aplicarea termenului prevăzut de art. 473² alin. (5) CPP este necesară aprecierea concretă a caracterului continuu sau întrerupt al situației reclamate, aspect care a fost analizat de prima instanță în raport cu circumstanțele cauzei.

Instanța de recurs mai reține că, administrația penitenciară are sarcina probei, conform art. 473³ alin. (2) CPP, în ceea ce privește lipsa încălcării condițiilor de detenție invocate de condamnat. Simpla prezentare a unor date generale privind funcționarea penitenciarului și existența anumitor facilități nu este suficientă pentru a răsturna constatările rezultate din ansamblul probelor administrate.

Totodată, instanța de recurs apreciază că prima instanță a individualizat în mod corespunzător măsura compensatorie. Deși a constatat existența unor condiții contrare art. 3 CEDO pe o perioadă mai îndelungată, instanța a luat în calcul limita pedepsei rămase neexecutate și a dispus reducerea pedepsei cu 80 de zile, aplicând raportul de 1 zi de reducere pentru 10 zile de detenție. Soluția este motivată prin

intensitatea, gravitatea și durata încălcărilor, precum și prin principiile proporționalității și echității.

Prin urmare, instanța de recurs constată că, încheierea contestată este legală și întemeiată, iar motivele invocate de Penitenciarul nr. 2 Lipcani reprezintă, în esență, o apreciere diferită a probelor și a circumstanțelor deja examinate de prima instanță. Aceste argumente nu denotă existența unor erori de fapt sau de drept care să justifice casarea încheierii.

Pe motivele expuse mai sus, Colegiul penal va respinge recursul directorului interimar al Penitenciarului nr.2 Lipcani, comisar principal de justiție Anatolii Tudor declarat împotriva încheierii Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 18 septembrie 2025 ca fiind nefondat, menținând fără modificări încheierea adoptată de prima instanță.

În baza celor expuse și în conformitate cu prevederile art. 449 alin. (1), pct. 1) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Recursul inițial și cel suplimentar depuse de directorul interimar al Penitenciarului nr. 2 Lipcani, comisar principal de justiție, Anatolii Tudor declarat împotriva ***încheierii Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 18 septembrie 2025***, emise în privința lui **Vadim Buga** se respinge ca nefondat, cu menținerea încheierii în cauză fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului, judecător:

Judecători: